

Dosarul nr. 2ra-1422/23
2-22055434-01-2ra-12092023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: V. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bojoga Tatiana împotriva lui Purci Simion cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t:

La 19 aprilie 2022, Bojoga Tatiana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Purci Simion cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Bojoga Tatiana a invocat că în perioada anilor 2014 – noiembrie 2021, s-a aflat în relații de concubinaj cu Purci Simion.

De asemenea a menționat că din relația de concubinaj, la XXXXX s-a născut copilul XXXXX, care după separare de pârât se află la întreținerea și educația sa.

A specificat că pârâtul nu acordă ajutor material pentru întreținerea copilului.

Bojoga Tatiana a solicitat determinarea domiciliului copilului minor XXXXX, născut la XXXXX cu mama, încasarea de la Purci Simion a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și alte venituri și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Bojoga Tatiana.

S-a determinat domiciliul copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, cu mama Bojoga Tatiana.

S-a încasat de la Purci Simion în beneficiul Tatianeî Bojoga pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, în cuantum de 1/4 din salariu și toate veniturile pârâtului lunar, începând cu 19 aprilie 2022, până la atingerea majoratului de către copilul minor.

Prin hotărârea suplimentară din 12 octombrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, s-a încasat de la Purci Simion în beneficiul Tatianeî Bojoga suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu și s-a menținut hotărârea din 21 septembrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru și hotărârea suplimentară din 12 octombrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru.

În motivarea concluziei, instanța de apel a reținut că în perioada anilor 2014 – noiembrie 2021, Bojoga Tatiana s-a aflat în relații de concubinaj cu Purci Simion.

La XXXXX s-a născut XXXXX, iar la rubrica părinți, în calitate de tată figurează „Purci Simion”, iar în calitate de mamă „Bojoga Tatiana”.

De asemenea, instanța de apel a menționat că potrivit certificatului de confirmare a statului de șomer din 28 august 2022, se atestă că Purci Simion, se afla în evidența Agenției pentru ocuparea forței de muncă începând cu 25 august 2022.

Bojoga Tatiana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Purci Simion cu privire la determinarea domiciliului copilului minor XXXXX, născut la XXXXX cu mama, încasarea de la Purci Simion a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de ¼ din salariu și alte venituri și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea.

Instanța de apel a relevat că dezacordul lui Purci Simion cu hotărârea atacată se reduce la mărimea cuantumului pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Cu referire la dezacordul lui Purci Simion cu cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor, instanța de apel a reiterat că, cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul orientativ și nu obligatoriu pentru instanță. Or, această sumă reflectă minimul de existență, cheltuielile reale de întreținere a unui copil fiind mult mai mari.

De asemenea, instanța de apel a menționat că nu poate reține argumentele apelantului cu privire la imposibilitatea achitării pensiei în suma stabilită de instanța de fond - 1/4 din salariu sau alte venituri lunare pe motiv că nu deține un loc permanent de muncă, aceasta deoarece resursele financiare insuficiente ale părintelui nu justifică acordarea întreținerii într-un cuantum diminuat copilului minor.

Iar, suma propusă de apelant, în cuantum de 1 500 de lei/lunar, este insuficientă pentru întreținerea unui copil, mai cu seamă că necesitățile specifice vârstei copilului reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere.

Respectiv, instanța de apel a reținut că, Purci Simion nu este inapt de muncă și nu există anumite impedimente pentru a se angaja la un loc de muncă, inclusiv și peste hotarele Republicii Moldova, or, are obligația pozitivă de a întreprinde toate măsurile ce depind de el în vederea asigurării unei întrețineri pentru acordarea copilului minor un trai decent, iar suma cu care este de acord să o achite apelantul

este sub minimul de existență a unui copil minor și indubitabil insuficientă pentru realizarea acestei sarcini.

Deci, instanța de apel a concluzionat că, dreptul copilului la întreținere nu poate fi încălcat, deoarece obligația părintelui la întreținerea copilului minor este stipulată prin lege, părintele urmând să-și îndeplinească cu diligență obligația respectivă, deoarece achitarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, nu este un privilegiu acordat copiilor sau mamei acestora, dar este o obligație prevăzută de art. 74 din Codul familiei, care stabilește că părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori.

În acest sens, instanța de apel a considerat că nu poate fi reținut argumentul apelantului legat de faptul că instanța de fond la stabilirea pensiei de întreținere nu a aplicat corect legea, în special prevederile art. 76 din codul familiei, care oferă un drept discreționar instanțelor de judecată de a încasa pensia de întreținere pentru copilul minor fie într-o sumă fixă, fie într-o cotă parte din salariu și/sau alte venituri lunare, însă în fiecare caz, urmează a fi luat în considerare interesul superior al copilului.

Cu referire la dezacordul apelantului în privința încasării sumei de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, instanța de apel a menționat că potrivit bonului de plata seria PL nr. 068724 din 18 martie 2022, avocatul Rotari Dorel a încasat de la Bojoga Tatiana suma de 4 000 de lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică, prestată conform contractului nr. 07/22 din 18 martie 2022, sumă pe care o apreciază ca una reală, necesară și rezonabilă.

La 12 septembrie 2023, Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de $\frac{1}{4}$ din toate veniturile și casarea hotărârii suplimentare prin care s-a dispus încasarea sumei de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie încasată pensie pentru întreținerea copilului minor în sumă bănească fixă de 1 500 de lei lunar.

În motivarea recursului a menționat că, atât prima instanță, cât și instanța de apel au interpretat eronat normele de drept material și au dat o apreciere arbitrară probelor administrate.

La speță, recurentul a invocat că încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de bază, dispune de salariu stabil și/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului și veniturilor sale.

Recurentul a reiterat că, în cazul în care lipsesc date despre locul de bază, salariu și/sau alte venituri, sau în cazul în care sunt prezentate probe referitor la angajarea în câmpul muncii, deși reclamanta a solicitat încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, instanțele judecătorești urmează să dispună încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei.

În ceea ce privește încasarea sumei de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, recurentul a menționat că instanțele judecătorești nu au făcut o analiză obiectivă a acestei solicitări, în care nu sunt specificate pentru care anume

servicii a fost încasată suma respectivă.

Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Tatiane Bojoga și Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni pentru notificare copia recursului declarat de către Purci Simion, explicându-le dreptul de a depune referință.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 13 iunie 2023.

Decizia motivată din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată părților la 18 iulie 2023 (f. d. 94).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 12 septembrie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinat prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie

pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Purci Simion, reprezentat de avocatul Popa Valeriu împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni